

Toelichting van de redactie

Voor het verwijzen naar en registreren van publicaties zijn regels opgesteld. De afspraak is eenvoudig: een verwijzing begint met de naam van de auteur, vervolgens de titel (+eventuele ondertitel) en ten slotte de plaats + jaar van uitgave. Standaard worden de uitgeversnaam en het ISBN-nummer niet vermeld. Gezien de vergaande mogelijkheden die het internet biedt (zoekmachines als Google, Yahoo, Ilse e.a.) is het vrij eenvoudig verdere informatie te vinden over de literatuur. Zo kunt u te weten komen of een bepaalde uitgave nog verkrijgbaar is in boekhandels, antiquariaten, e-Bay of Marktplaats.nl. Ook of archieven en bibliotheken het in bezit hebben.

Publicaties zoals een artikel of hoofdstuk maken deel uit van een tijdschrift of bundel. Een tijdschrift wordt geregistreerd met jaargang, nummer en de betreffende pagina's die het artikel inneemt. Een bundel is een publicatie en wordt dus op dezelfde manier weergegeven zoals hierboven beschreven. Met dat verschil dat degene die de bundel publiceert niet perse een van de auteurs is. Meestal worden de naam/namen van de samensteller (redacteur) van de bundel genoemd, vervolgens de titel en de plaats + jaar van uitgave én ten slotte met de pagina's waarin een artikel of hoofdstuk staat.

De redactie heeft de lijst ingedeeld in een aantal rubrieken/thema's of perioden. U kunt dan gerichter zoeken zonder eerst de hele lijst te moeten doorlopen. De volgorde van de rubrieken/publicaties is zoveel mogelijk er op gericht de specifieke Indische geschiedenis en de Indo voorop te stellen. Algemene overzichtswerken staan dan meer achterin de lijst. Ook zijn publicaties opgenomen die niets met de Indische Nederlanders als specifieke groep te maken hebben, maar algemeen historische achtergronden geven over Nederland in de periode 1950 – heden. Bijvoorbeeld over de ontwikkeling van de welvaartstaat en het moderne Nederland, of over de jeugdcultuur die dient als kader waarin bijvoorbeeld de Indorock kan worden geplaatst.

IndischHistorisch.nl heeft ook korte inleidende commentaren gegeven onder elke rubriek. Ook hierdoor kunt u gerichter zoeken naar echt Indische onderwerpen.

Het gaat hier uiteraard niet om een lijst die compleet is. Er is intussen zoveel verschenen. U kunt de lijst zien als een soort "instap" in de Indische geschiedschrijving. IndischHistorisch.nl heeft niet als doelgroep de professionele historici en sociale wetenschappers, zodat erg gespecialiseerde en zeer diepgaande publicaties selectief zijn opgenomen. Meer gaat het om een selectie van goed leesbare publicaties voor een breed publiek. U moet er wel rekening mee houden dat scripties, rapporten van ministeries of instellingen vaak moeilijker te achterhalen zijn. Soms helemaal niet, zeker wanneer ze van oudere datum zijn. Maar dergelijke publicaties waren schaars en over Indisch geschiedenis is pas vanaf de jaren '80 meer gepubliceerd. We denken dat er intussen zo veel is verschenen dat niet meer beschikbare publicaties kunnen worden gecompenseerd door alternatieve nieuwe.

Ten slotte verwachten we dat bezoekers zullen opmerken dat een aantal bekende werken over Nederlands-Indië of Indonesië er niet in staat. Dat klopt: we hebben geprobeerd de koloniale geschiedenis in het Verre Oosten zoveel mogelijk te laten zien vanuit het perspectief van de Indo. Dat betekent dus minder neerlandocentrisme. Bijvoorbeeld minder VOC, minder over het leven van de totok. Maar juist meer over de Indische Nederlander van gemengde afkomst, zijn typische leefomgeving en maatschappelijke positie.

De lijst is dynamisch en zal voortdurend worden aangevuld. Suggesties, vragen, opmerkingen? Wij stellen uw betrokkenheid op prijs. Mail naar IndischHistorisch.nl.

Historiografie: de stand van zaken in de geschiedschrijving over Indische Nederlanders

Bundels bijdragen Indische Studiedagen (periode 1989-2004)

IndischHistorisch.nl wil u direct brengen naar waar u wilt zijn: de Indo als centraal figuur in de Indische geschiedenis. Eigenlijk pas voor het eerst en op grotere schaal opgepakt door wetenschappers gebeurde dit met de in 1989 gestarte studiedagen, in Leiden en later Den Haag op de Pasar Malam Besar. De bijdragen van de sprekers van de studiedagen zijn later in boekvorm gebundeld. Er zijn zeven studiedagen gehouden en van vijf zijn de bijdragen in boekvorm uitgegeven.

Via deze bundels kan een goed overzicht worden verkregen van zowel algemene historische benaderingen (stand van zaken in de wetenschap, methoden, voorbeelden) als van specifieke casestudies zowel lokaal als thematisch gezien. Het is zeer aan te bevelen deze bundels door te nemen en er artikelen uit te selecteren die u interesseren. Ze vormen een goede start om beknopt een breed scala aan onderwerpen te overzien uit de Indische geschiedenis. En....in de thema's zitten voor iedereen herkenbare onderwerpen, personen, gebeurtenissen. Het gaat dus echt over úw geschiedenis.

Wim Willems (red.)

Indische Nederlanders in de ogen van de wetenschap.

Uitgave nr 38 door het Centrum voor Onderzoek van Maatschappelijke Tegenstellingen van de Universiteit Leiden.

Leiden 1990.

Idem

Bronnen van kennis over Indische Nederlanders. Bundel artikelen naar aanleiding van de 2e Studiedag Indische Nederlanders.

Leiden 1991.

Idem

Sporen van een Indisch verleden (1600-1942).

Leiden 1992.

Wim Willems en Leo Lucassen (red.)

Het onbekende vaderland. De repatriëring van Indische Nederlanders (1946-1964).

Den Haag 1994.

Wim Willems en Jaap de Moor (red.)

Het einde van Indië. Indische Nederlanders tijdens de Japanse bezetting en de dekolonisatie.

Den Haag 1995.

Periode 1600 – 1900

Ulbe Bosma en Remco Raben

De oude Indische wereld 1500-1920.

Amsterdam 2003.

Femme S. Gaastra

De geschiedenis van de VOC.

Zutphen 2002.

V.J.H. Houben

De Indo-aristocratie van Midden Java: de familie Dezentjé.

In: Wim Willems (red.), Sporen van een Indisch verleden 1600-1942 (Leiden 1992), pp. 39-50.

Hendrik E. Niemeijer

Vergeten rendez-vous. De samenleving van Batavia in de zeventiende eeuw.

Amsterdam 2004.

Jean Gelman Taylor

Smeltkroes Batavia. Europeanen en Euraziaten in de Nederlandse vestigingen in Azië.

Groningen 1988.

Fred Lanzing

Soldaten van smaragd. De wereld van het KNIL.

Amsterdam 2005.

Periode 1900-1942

J. Th. Petrus Blumberger

De Indo-Europeesche beweging in Nederlandsch-Indië.

Haarlem 1939.

U. Bosma

Karel Zaalberg, het Bataviaasch Nieuwsblad en de Indo-Europese emancipatie 1880-1930.

Leiden 1995.

H. de la Croix e.a.

Indië herinnerd en beschouwd. Sociale geschiedenis van een kolonie 1930-1957.

Amsterdam 1997.

Pieke Hooghoff

Bandoeng aan de Waal. Indische Nijmegenaren in het begin van de twintigste eeuw.

Nijmegen 2000.

Jalhay, S.M.

Tussen blank en bruin. Indo in Nederlands-Indië.

Breda 1996.

Koks, J.

De Indo.

Amsterdam 1931.

Japanse tijd, Bersiaperiode 1942-1949 en de nasleep

Tjaal Aeckerlin & Rick Schoonenberg

Lied van een tokèh. Vertellingen uit voormalig Nederlands-Indië.

Amsterdam 2004.

Idem

Neffers Kambek. Indische Nederlanders in roerige tijden.

Amsterdam 2005.

Idem

Katanja: naar men zegt.
Amsterdam 2006.

Beatrijs van Agt, Florine Koning, Esther Tak, Esther Wils
Het Verborgene Verhaal; Indische Nederlanders in oorlogstijd 1942-1949.
Den Haag 2007.

Cathelijne van den Bercken, Esther Captain en Elwin Swinkels
De smaak van verlangen. Droomrecepten en verhalen uit bezet Nederlands-Indië.
Zonder plaats 2007.

Esther Captain
Achter het kawat was Nederland. Indische oorlogservaringen en -herinneringen 1942-1995.
Kampen 2002.

N.A. Horn en R. van der Maat
Indische tegoeden. Inventarisrapport Haalbaarheidsonderzoek Indische tegoeden.
Den Haag 2000. Uitgave Ministerie van VWS.

B.R. Immerzeel en F. van Esch (red.)
Verzet in Nederlands-Indië tegen de Japanse bezetting 1942-1945.
Den Haag 1993.

L. de Jong
Het koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog.
Deel 11a (2 banden), deel 11b (2 banden), deel 11c (1 band).
's Gravenhage 1986. Staatsuitgeverij.

Rudy Kousbroek
Het Oost-Indisch kampsyndroom.
Amsterdam 1992.

Hans Meijer
Indische rekening Indië, Nederland en de backpay-kwestie 1945-2005.
Amsterdam 2004.

Elly Touwen-Bouwsma en Petra Groen (red.)
Tussen Banzai en Bersiap. De afwikkeling van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië.
Den Haag 1996.

Repatriëring, emigratie en inburgering: Indische Nederlanders

Carol Annink
Orang Indo en Indonesian-Dutch: Indische Nederlanders in Indonesië en in de Verenigde Staten.
In: Wim Willems en Leo Lucassen 1994.

Siem Boon en Eva van Geleuken
Ik wilde eigenlijk niet gaan, de repatriëring van Indische Nederlanders 1946-1964.
Den Haag 1993.

Joost Côté en Loes Westerbeek
Border signs: Language and Identity and Indische mensen in Australia.

In: Journal oral History Association of Australia Inc. no. 19 (1997), pp. 52-58.

Edward Duyker
The Dutch in Australia.
Melbourne, 1987.

J.H. Elich
Aan de ene kant, aan de andere kant. De emigratie van Nederlanders naar Australië
1946-1986.
Delft 1987.

J.E. Ellemers en R.E.F. Vaillant
Indische Nederlanders en gerepatrieerden.
Muiderberg 1985. Uitgever: Coutinho. ISBN

Dirk Eysbertse en Marijke Eysbertse
Where waters meet. The Dutch migrant experience.
Melbourne 1997. Uitgever: ISBN

Corinne Gielen en Maureen Hommerson.
De boot afgehouden? Het Nederlandse beleid ten aanzien van de repatriëring van
Indische Nederlanders op Rijksvoorschotbasis, 1949-1959.
Doctoraalscriptie KU Nijmegen 1987.

Robert Armand de Haas
Enkele reis Indië – Indië. De vestiging en integratie van Indische Nederlanders in de
Noord-Brabantse gemeente Gemert
Gemert 2001.

M. M. Kersbergen
Indische probleemgezinnen? Beleid en praktijk in de woonorden, 1955-1960.
Doctoraalscriptie Maatschappijgeschiedenis, Erasmus Universiteit 1995.

Greta Kwik
The Indos in Southern California.
New York 1989.

Griselda Molemans,
Dochters van de archipel. Van moederland Indië naar vaderland Nederland.
Zonder plaats 2004.

Tessel Pollman
Bruidstraantjes en andere Indische geschiedenissen.
Den Haag 1999.

Ingrid Harms en Tessel Pollman
In Nederland door omstandigheden.
in: Vrij Nederland jaargang 43 (15 mei 1982) nr 19, bijvoegsel.
Ook in: Tessel Pollmann 1999.

Karen Portier
Tussenstation "Nieuw Guinea".
In: Wim Willems en Jan Lucassen 1994, pp. 129-146.

B.R. Rijkschroeff
Een ervaring rijker. De Indische immigranten in de Verenigde Staten van Amerika.
Delft 1989.

Will Tinnemans (research Frank von Winckelmann)
Indisch licht. Een halve eeuw steun aan oorlogsgetroffenen uit Indië.
Den Haag 1997.

K.J. Vos
Indië Tabeh. Opvattingen in kranten van Indische Nederlanders in Indonesië over de repatriëring.
Masterthesis Erasmus Universiteit 2007.
Webreferentie: <http://indietabeh.kirstenvos.nl/> . Thesis is in zijn geheel of gedeeltelijk te downloaden.

Juletta Vrugink
Tussen Oost en West; de Indische diaspora bekeken vanuit verschillende contexten.
Doctoraalscriptie Universiteit Utrecht 2004.
Webreferentie: http://www.visum-indonesie.nl/cms/publish/content/downloaddocument.asp?document_id=7 . Scriptie is geheel te downloaden in pdf-bestandsformaat.

H.C. Wassenaar-Jellesma
Van Oost naar West. Relas van de repatriëring van 1945 tot en met 1966.
's Gravenhage 1969. Uitgave Ministerie van Cultuur Recreatie en Maatschappelijk Werk.

Sylvia Wiersma
Een groep Nederlanders in het nauw. De overkomst van spijtoptanten naar Nederland 1956-1966.
Doctoraalscriptie Rijksuniversiteit Leiden 1994.

Wim Willems
Indisch leergeld?. Het beleid jegens koloniale migranten en latere vluchtelingen.
In: Martin Elands (red.), Uit Indonesië. De erfenis van de soevereiniteitsoverdracht, Den Haag 2000, pp. 66-91.

Idem
No sheltering sky. Migrant identities of the Dutch nationals from Indonesia, in: Andrea Smith (ed), Europe's invisible Migrants. Consequences of the Colonist's 'Return', New York 2001.

Wim Willems,
De uittocht uit Indië 1945-1995.
Amsterdam 2001.

F. von Winckelmann
Indische Nederlanders en gerepatriëerden in Amsterdam: een onderzoek naar sociale integratie in de periode 1953-oktober 1957.
Doctoraalscriptie UvA, economische en sociale geschiedenis 1990.

Indisch na Indië: identiteit en etniciteit

Esther Captain
De Indische derde generatie. Breuken en schakels in de overdracht tussen Indische generaties.
Lezing 6^e Indische studiedagen 26 en 27 juni 2001.

G. Cleintuar

Indische Nederlanders: een onbekende bevolkingsgroep zonder toekomstbeeld.
Den Haag 1971.

Annemarie Cottaar
Ik had een neef in Den Haag. Nieuwkomers in de twintigste eeuw.
Zwolle 1998.

Idem
Indisch leven in Nederland.
2006.

Annemarie Cottaar en Wim Willems.
Indische Nederlanders. Een onderzoek naar beeldvorming.
Den Haag 1984.

Humphrey de la Croix, Inge Dümpel, Ton van Naerssen, Karen Portier
Gelders blauw. Indisch leven in de provincie.
Nijmegen 2007.

Inge Dümpel
40 jaar Crazy Rockers.

Tom van der Geugten
Met gemengde gevoelens. Het zelfbeeld van Indische Nederlanders.
Doctoraalscriptie UvA, economische en sociale geschiedenis, 1990.

R.J. Kuiper en H.G. Surie
De Indo en Tong-Tong. Een onderzoek naar de Indo-Europeaan vroeger en nu.
Doctoraalscriptie UvA 1967.

Met vlag en rimpel. Erfgenamen van Indië.
Uitgave van Teleac naar aanleiding van de gelijknamige televisieserie.
Utrecht-Antwerpen 2004.

Bert Paasman, Wilma Scheffers, Edy Serieese, Peter Zonneveld, Adrienne Zuiderweg
(red.)
Tjalie Robinson, de stem van Indisch Nederland.
Den Haag 1994.

Dorien Rikken,
Van kruidnagel naar elstar. Vijftig jaar Molukkers in Elst.
Zutphen 2002.

E.P. Rinsampessy
Saudara bersaudara. Molukse identiteit in processen van cultuurverandering.
Assen 1992.

H. Vossen, Indorock en nederbeat. Popmuziek en jeugdcultuur, pp. 115-121.
In: H. Vossen. M. Schwegman, P. Wester (red.)
Vertrouwde patronen, nieuwe dromen. Nederland naar een modern-industriële
samenleving 1948-1973.
IJsselstein 1992.

Wim Willems, Remco Raben, Edy Serieese, Liane van der Linden en Ulbe Bosma (red.)
Uit Indië geboren. Vier eeuwen familiegeschiedenis.
Zwolle 1997.

Algemene literatuur over Nederlands-Indië/Indonesië/koloniale geschiedenis

Gijs Beets e.a.

De demografische geschiedenis van de Indische Nederlanders. Rapport van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI), nr. 64.
Den Haag 2002.

Humphrey de la Croix (e.a.)

Indië herinnerd en beschouwd. Sociale geschiedenis van een kolonie 1930 – 1957.
Amsterdam 1997.

H.W. van den Doel

Het rijk van Insulinde. Opkomst en ondergang van een Nederlandse kolonie.
Amsterdam 1996.

Idem

Afscheid van Indië. De val van het Nederlandse imperium in Azië.
Amsterdam 2000.

Rudy Kousbroek

Terug naar Negri Pan Erkoms.
Amsterdam 1997.

H. Meijer

In Indië geworteld. De twintigste eeuw.
Amsterdam 2004.

Veur, P.W. van der

Introduction to a socio-political study of the Eurasians of Indonesia.
Ithaca 1955.

Repatriëring, migratie en inburgering: algemeen

Ronald Rommes en Marlou Schrover

Grensverleggers. Gids voor lokaal historisch onderzoek naar migratie in de provincie.
Utrecht. Utrecht 2001. Uitgever

A.J. Cottaar, J. Lucassen en L. Lucassen

Van over de grens. Gids voor lokaal historisch onderzoek naar immigratie in Nederland.
Utrecht 1998.

Annemarie Cottaar

Ik had een neef in Den Haag. Nieuwkomers in de twintigste eeuw.
Zwolle 1998.

James E. Coughlan (ed.)

The diverse Asians. A profile of six Asian Communities in Australia.
Queensland 1992.

Corrie K. Berghuis

Geheel ontdaan van onbaatzuchtigheid. Het Nederlandse toelatingsbeleid voor vluchtelingen en displaced persons van 1945 tot 1956.
Amsterdam 1999.

R. Buikema en M. Meier

Kunsten in beweging 1900-1980. Eerste deel in de reeks Cultuur en migratie in Nederland.

Den Haag 2004.

Idem

Kunsten in beweging 1980-2000. Tweede deel in de reeks Cultuur en migratie in Nederland.

Den Haag 2004.

Gaan & Staan. Jaarboek voor Vrouwengeschiedenis. Nummer 21 (2001) (thema migratie).

G. van der Harst en L. Lucassen

Nieuw in Leiden. Plaats en betekenis van vreemdelingen in een Hollandse stad (1918-1955).

Leiden 1998.

M. 't Hart, J. Lucassen, H. Schmal (red.)

Nieuwe Nederlanders. Vestiging van migranten door de eeuwen heen.

Amsterdam 1996.

E. Heijs

Van vreemdeling tot Nederlander. De verlening van het Nederlanderschap aan vreemdelingen 1812-1992.

Amsterdam 1995.

Jan Lucassen en Rinus Penninx

Nieuwkomers, nakomelingen, Nederlanders. Immigranten in Nederland 1550-1993.

Amsterdam 1994.

Geertje Mak

Sporen van verplaatsing. Honderd jaar nieuwkomers in Overijssel.

Kampen 2000.

L. Rietbergen (samensteller)

Migratie en vestiging in Nederland. Bronnenoverzicht en geselecteerde bibliografie.

Amsterdam 1994.

Marlou Schrover (red.)

Broncommentaar deel 5, bronnen met de betrekking tot de registratie van vreemdelingen in de negentiende en twintigste eeuw.

Jaar van uitgave: 2002.

John Schuster

Poortwachters over immigranten. Het debat over immigratie in het naoorlogse Groot-Brittannië en Nederland.

Amsterdam 2000.

H. Verwey-Jonker (red.)

Allochtonen in Nederland.

's Gravenhage 1971.

Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis nr. 4 (2000): themanummer migratie.

Assen 2000.

Wim Willems,
Koloniaal en etnisch. Molukkers, Hindostanen en Indische Nederlanders vergeleken.
In: M. 't Hart, J. Lucassen, H. Schmal (red.), Nieuwe Nederlanders. Vestiging van
migranten door de eeuwen heen.

Wim Willems,
De kunst van het overleven. Levensverhalen uit de twintigste eeuw.
Derde deel in de reeks Cultuur en migratie in Nederland.
Den Haag 2004.

Identiteit en etniciteit van migrantengroepen: algemeen

S. van de Calseijde en W. van de Leur
Wij zijn de geschiedenis van Nederland, Molukse jongeren en identiteit in de multi-
etnische samenleving.
Utrecht 1998.

M. Crul (ed.)
Culture, structure and beyond. Changing identities and social positions of immigrants
and their children.
Amsterdam z.j.

Rob van Ginkel.
Op zoek naar eigenheid. Denkbeelden en discussies over cultuur en identiteit in
Nederland.
Den Haag 1999.

A.J. van Heelsum
De etnische culturele positie van de 2^e generatie Surinamers.

Dienke Hondius
Gemengde huwelijken, gemengde gevoelens. Aanvaarding en ontwijking van etnisch en
religieus verschil sinds 1945.
Den Haag 1999.

John Hutchinson and Anthony D. Smith (eds).
Ethnicity.
Oxford 1996.

Maykel Verkuyten
Zelfbeleving en identiteit van jongeren uit etnische minderheden.
Gouda 1988

H. Vermeulen en C. Govers (eds.)
The anthropology of ethnicity, beyond ethnic groups and boundaries.
Amsterdam 1994.

Marlene de Vries
Why ethnicity?
In: M. Crul (ed.), Culture, structure and beyond. Changing identities and social positions
of immigrants and their children.
Amsterdam 1999.

Nederlandse geschiedenis 1950 – heden (niet-specifiek Indisch gericht)

R. Abma

Nuchterheid en nozems.

In: G. Tillekens (red), Nuchterheid en nozems. De opkomst van de jeugdcultuur in de jaren vijftig, pp. 31-45.

Muiderberg 1990.

Idem

Jeugd en tegencultuur. Een theoretische verkenning.

Nijmegen 1990.

Annegret van Bergen e.a.

De nieuwe kaaskop: Nederland en de Nederlanders in de jaren negentig.

Amsterdam 1999.

Corrie van Eijl, Lex Heerma van Voss en Piet de Rooy (red.)

Sociaal Nederland. Contouren van de twintigste eeuw.

Amsterdam 2001.

J. Janssen

Jeugdcultuur. Een actuele geschiedenis.

Utrecht 1994.

Jos van der Lans en Herman Vuijsje

Lage landen hoge sprongen. Nederland in de twintigste eeuw.

Wormer 2003.

H. Righart

De eindeloze jaren zestig. Geschiedenis van een generatieconflict.

Amsterdam 1997.

Kees Schuyt en Ed Taverne

1950. Welvaart in zwart-wit.

Den Haag 2000.